

Marjo Matikainen-Kallström
kansanedustaja

Perhevapaiden kustannukset valtiolle

■ Työllistämisen ja työllistymisen monia esteitä on pyritty avaamaan hallituksen tekemässä tulevaisuusselonteossa ja globalisaatioraportissa, jotka esiteltiin eduskunnalle tänä syksynä. Kummassakin selonteossa vaaditaan selkeitä, ryhdikkäitä ja riittäviä toimia, jotta pystymme vastaamaan työllisyyteen liittyviin haasteisiin. Meillä on nyt käsissämme Suomi-ilmiö, joka on kiireellisesti ratkaistava ensin. Sen jälkeen on vuoro pohtia Kiina- ja Intia-ilmiöitä.

Pääministeri vaatii lisää lapsia ja haluaa lapsiperheille lisää tukia. Aivan oikein. Tämän materiaalisen tuen lisäksi, ja ehkä jopa sen edellä, on otettava huomioon naisten eteneminen työuralla. Lapsen syntyttämistä siirretään usein niin pitkälle, että työura on päässyt hyvään alkuun. Nuorten naisten palkkaaminen mahdollisten äitiyslomien ja hoitovapaiden kustannusten vuoksi on työnantajan mielestä riski. Tottahan se onkin. Niin kauan kuin kuluja ei jaeta tasan tai valtio ei korvaa niitä kokonaan, hallituksen on turha haikailla syntyvyyden lisäyksen perään.

Lapsen syntymästä ja hoidosta aiheutuvat kustannukset ovat työnantajalle työhön liittymättömiä kuluja. Nämä kulut kohdistuvat yleensä äidin työnantajaan, koska isät eivät juuri käytä perhevapaita. Tämä vaikuttaa naisvaltaisten alojen työllistämismahdollisuuksiin ja palkanmaksukykyyn ja yleensä kielteisesti naisten työmarkkina-asemaan. Se johtaa myös siihen, että jos nainen palkataan, niin korkeintaan pätkätoihin. Tämä työnantajiin ja naisiin kohdistuva epätasa-arvoinen tilanne on korjattava.

Osittaisen hoitorahan maksaminen on sidottu työ- tai virkasuhteeseen, joten yrittäjävanhemmilla ei ole oikeutta tähän. Yrittäjällä on kuitenkin palkansaajan oikeutta vastaava oikeus osittaiseen vanhempainrahaan. Tämä oikeus yrittäjällä on silloin, kun omassa yrityksessä tehty työ vähenee 40–60 prosenttiin aiemmasta vähintään kahden kuukauden ajaksi. Yrittäjävanhemman on esitettävä luotettava selvitys tehdyn työn vähenemisestä. Oikeus osittaiseen hoitorahaan tulisi ulottaa koskemaan myös yrittäjiä samoin edellytyksin kuin osittainen vanhempainraha.

Eduskunnassa valiokuntakäsittelyssä oleva hallituksen esitys vuosilomalaiksi puuttuu loma-oikeuden laajentamiseen siten, että se koskisi myös perhevapaita. Tämä on yksi kustannus lisää työnantajille ja yrityksille, mutta työntekijöille selkeä parannus. Valtion olisikin pikimmiten otettava kustannettavakseen perhevapaista koituvat kustannukset, jolloin työnantajille ei kasata lisää menoja työllistämisestä. Nämä lisäkustannukset ovat usein nuorten työllistymisen esteitä. □